

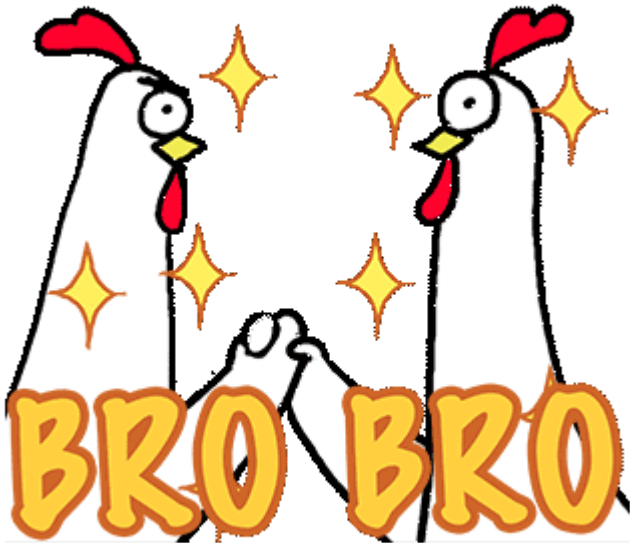
Psykologiliitto

Psykologin yrittäjyys Tietopaketti

Katja Vähäkangas, Järjestökoordinaattori, Psykologiliitto ry

- Psykologin koulutus antaa hyvät ammatilliset valmiudet toimia yrittäjänä
- Tyypillisin ”urapolku” kulkee palkansaajasta täydennyskoulutusten (psykoterapia, neuropsykologia, työ- ja organisaatiopsykologia) kautta ensin osa-aikayrittäjäksi, ja pikkuhiljaa päätoimiseksi yrittäjäksi
- Yrittäjyys on kuitenkin lisääntynyt myös ns. peruspsykologin työssä
 - Esim. koulupsykologin työtä ostetaan monissa kunnissa joko tuntityönä, ”palvelupaketteina” tai jopa kokoaikaisesti
- Suurin osa psykologiyrittäjyydestä pyörii julkisen rahoituksen turvin (Kela, kunnat, kuntayhtymät ja sairaanhoitopiirit), mutta psykologipalveluiden kysyntä on kasvanut myös itsemaksavilla asiakkailla, niin yksityisillä kuin yrityksillä
- Liiton jäsenistä n. 12% on päätoimisia yrittäjiä, ja n. 20% on sivutoimisia yrittäjiä
- Liitto on kaikkien jäsenten liitto, ja tarjoaa palveluita kaikille

Psykologiliitto auttaa, neuvoo ja opastaa

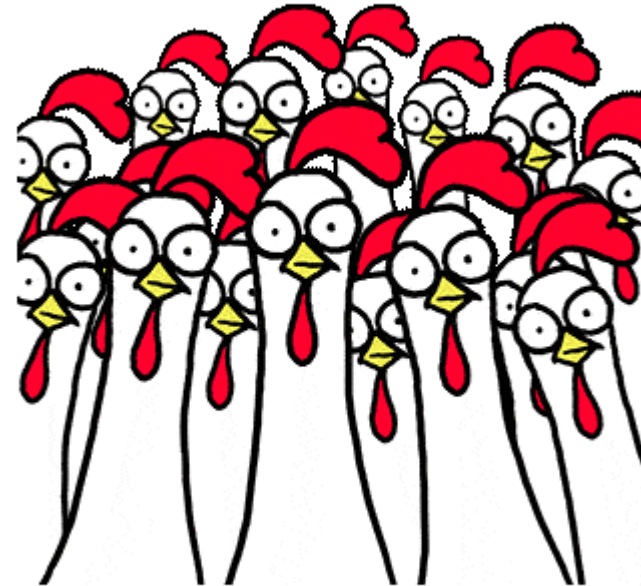

- Edunvalvontaa
 - Yrittäjien edunvalvontaryhmä (hallituksen alainen)
 - AKY – akavalaiset yrittäjät ry www.aky.fi
- Tapahtumia ja koulutusta
 - Seuraa tapahtumakalenteria ja viestintää www.psyli.fi
 - Yrittäjän henkilöbrändäys 18.11.20
 - Kirjaaminen ja tietoturva psykologin työssä 26.11.
 - AKY:n kautta Suomen Ekonomien koulutus tietoturvasta (Mikko Hyppönen F-Secure): 1.12.

Psykologiliitto auttaa, neuvoo ja opastaa

- Neuvoja ja koulutusta
 - yrittajaneuvonta@psyli.fi
 - Yrittäjäasioihin erikoistunut lakimies vastaa kysymyksiin
 - Yrittäjän ABC ja DEF –koulutukset (Hogrefe)
 - <https://www.psyli.fi/neuvoja-ja-ohjeita/yrittajyys/>
 - Kattavat tietopaketit yritystoiminnan aloittamisesta
 - Tulossa: Tallennetut webinaari-infot, myyntitaidot, sopimukset jne.

Psykologiitto

Yrittäjätöiminnan aloittaminen

Yrittäjätoiminnan aloittaminen – yritysmuodot

- **Toiminimi eli yksityinen ammatinharjoittaja** on yleisin ja helpoin tapa aloittaa yrittäjäyys
- Sopii pieniin yrityksiin (1 hlö), joustava, hallinnollisesti kevyt
- Yrittäjä vastuussa henkilökohtaisella omaisuudellaan, vaikka toiminnan tulot ja menot ovatkin erillään yksityisomaisuudesta
- **KY** ja **AY** ovat henkilöyhtiöitä, joissa vähintään 2 osakasta
- **OY:ssä** 1 tai useampia yhtiömiehiä
- Ei henkilökohtaista vastuuta yhtiön sitoumuksista
- Muotomääräykset; yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja jne.
- Lisäksi hallinnollisia kuluja ja säädöksiä enemmän
- Sopii päätoimiseen yrittäjyyteen, jos tulot yli 40 000

Yrittäjätoiminnan aloittaminen – byrokratia

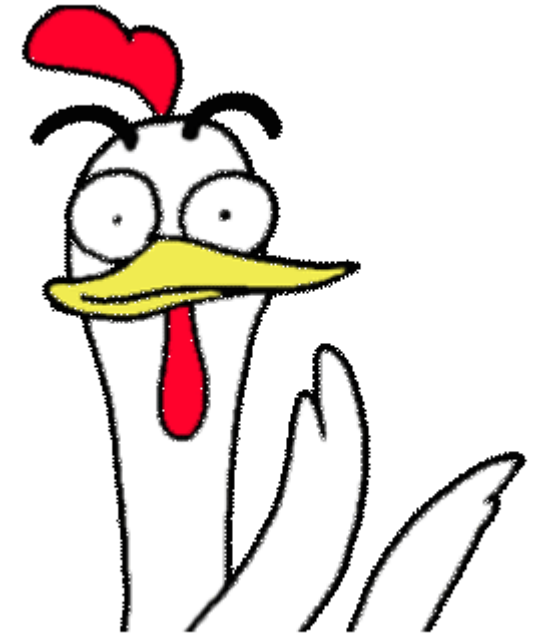

- Tmi-yrittäjä: **Perustamisilmoitus** (kaupparekisteri) ja **ilmoitus aluehallintovirastoon (AVI)** riittävät
- Tarvittavat ilmoitukset riippuvat yhtiömuodosta
 - KY, AY ja OY vaativat myös **toimiluvan** AVI:lta, jos harjoitetaan terveydenhuollon toimintaa
- **YEL-vakuutus** eli eläkevakuutus otetaan vakuutusyhtiöstä, kun yritystoiminnan tulo (peukalosääntönä ”liikevaihto”) ylittää ns. työtulorajan (vuonna 2020: 7 958,99 €)
- **Ennakkoperintärekisteriin** täytyy ilmoittautua myös
- Muista ilmoittaa myös **työnantajalle**, jos toimit yrittäjänä palkkatyön ohessa
- Lupaa ei tarvitse pyytää, ellei käytetä työaikaa
- Kilpailukielto voi rajoittaa yritystoimintaa palkkatyön ohessa

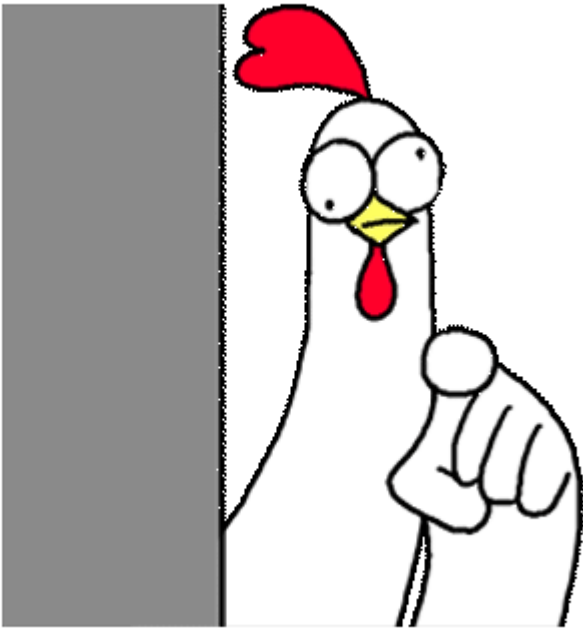
Yrittäjätoiminnan aloittaminen - vakuutukset

- Terveysthuollon toimintaa harjoitettaessa täytyy ottaa **potilasvakuutus**
 - Terveysthuollon ulkopuolista toimintaa ovat esim. valmennus, koulutus
- Liiton jäsenenä potilasvakuutus ja **vastuu- ja oikeusturvavakuutus**
- Muut vakuutukset oman harkinnan mukaan – esim. tapaturma- tai sairaskuluvakuutukset voivat kannattaa
- Kilpailutuksissa voidaan vaatia jotain lisävakuutuksia, esim. potilaiden tapaturmavakuutus
- Keskeytysvakuutuksen kannattavuus riippuu vakuutusehdoista; onko esim. pandemiatilanne ehtojen mukainen keskeytyksen syy?

Yrittäjän vastuut ja velvollisuudet

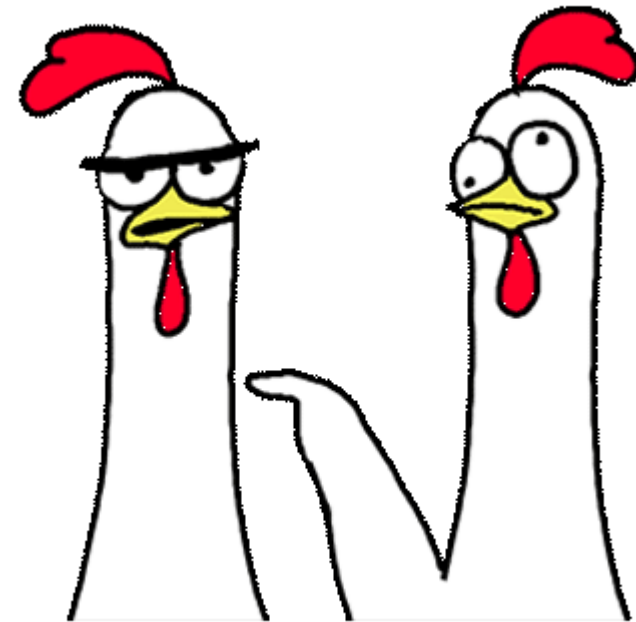

- Yrittäjä on velvollinen huolehtimaan **potilasasiakirjojen** laatimisesta ja säilyttämisestä (ks. tietosuojaohjeet)
 - Velvollisuus ylläpitää rekisteriselostetta ja informoida potilaita/asiakkaita
- <https://www.psyli.fi/neuvoja-ja-ohjeita/psykologin-ammattillinen-tyoskentely/tietosuoja-psykologin-tyossa/>
- Yksityiset ammatinharjoittajat voivat vielä toistaiseksi olla Kanta-järjestelmän ulkopuolella, ja kirjata omaan arkistoon (esim. word-tiedostoon tehdyt kirjaukset eivät ole sähköinen potilastietojärjestelmä)
- Tietoturvasta on yhtä kaikki huolehdittava. Henkilötietoja sisältävää materiaalia on säilytettävä siten, etteivät tiedot voi joutua sivullisille (ns. kahden lukon periaate, paloturvallisuus jne.)

Yrittäjän vastuut ja velvollisuudet

- Yrittäjän on annettava oman alueen aluehallintovirastolle (AVI) vuosittain **toimintakertomus**, johon listataan esim. potilaiden määrä
- Yrittäjä on **kirjanpitovelvollinen**
 - Kirjanpidon on perustuttava numeroituihin tositteisiin ja muuhun kirjanpitomateriaaliin (esim. matkapäiväkirja)
 - Tmi-yrittäjälle riittää yksinkertainen kirjanpito
 - Jos kuitenkin haluaa välttää stressiä, kannattaa palkata kirjanpitäjä

Yrittäjän työttömyysturva

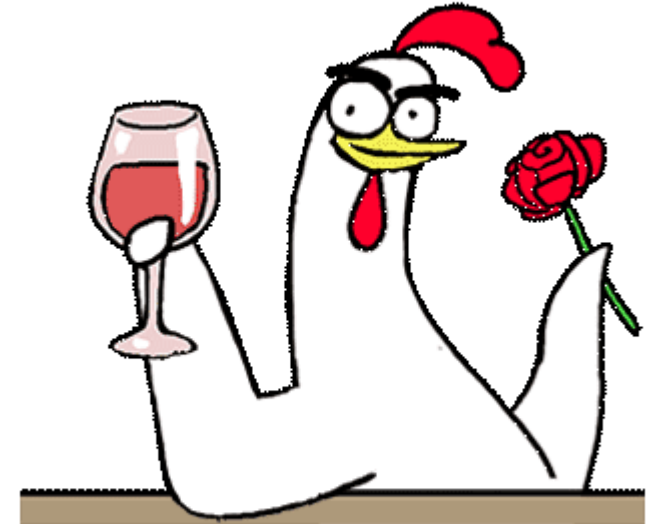

- Jos yrittäjäyys on sivutoimista, voi edelleen kuulua palkansaajien työttömyyskassaan
- Ansiopäiväraha voidaan myös maksaa palkansaajana kertyneen työssäoloehdon perusteella, jos yrittäjän työssäoloehto ei ole täyttynyt ja yritystoiminnan aloittamisesta on kulunut alle 18 kuukautta (Ns.jälkisuojaoikeus)
- Yrittäjien oma kassa on SYT
- Kelan työttömyyspäiväraha maksetaan YEL-tulon mukaan
- Pääperiaatteena on, että yrittäjä voi saada työttömyyskorvausta vain, jos yritystoiminta on lopetettu tai keskeytetty yli 4kk ajaksi
- Huom! Korona-pandemian aikana tilapäinen helpotus, ettei yritystoimintaa tarvitse keskeyttää kokonaan

Kevytyrittäjäjyys?

- Kevytyrittäjäjyys on terveydenhuollon palveluissa vähän ongelmallista
- Kevytyrittäjäpalveluja (laskutuspalveluja) tarjoavat yritykset (Eezy, Ukko jne.) huolehtivat ”yrittäjän” laskutuksesta ilman, että tämän tarvitsee perustaa omaa yhtiötä, paitsi OP:n mallissa työn suorittaja saa oman Y-tunnuksen
- Jos tekee terveydenhuollon palvelua, tarvitsee mm. potilasvakuutuksen, jonka voi saada vain Y-tunnuksella
- Myös ALV-vähennysten kannalta laskutuspalvelut voivat olla hankalia
- Liitto suosittelee psykologin töitä tekeville mieluummin toiminimen perustamista (tai OP:n laskutuspalvelun käyttöä)

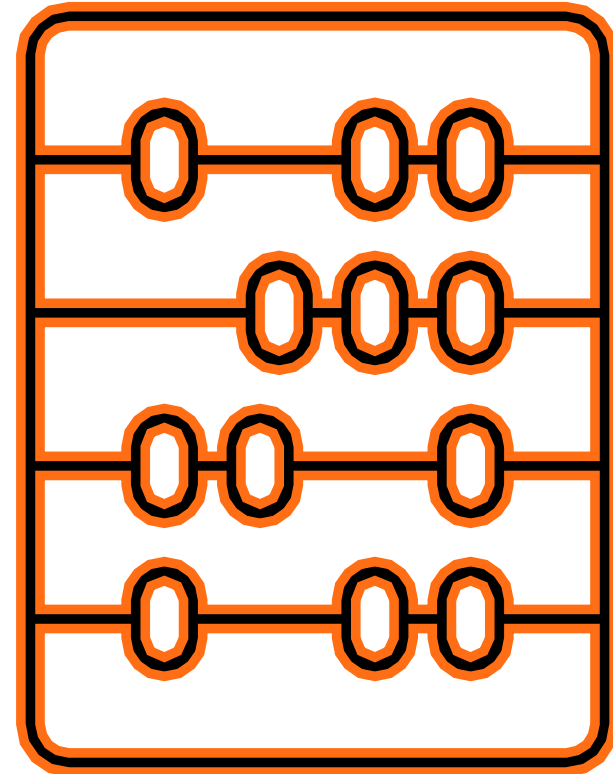

- Terveystenhuollon palvelut ovat ALV-vapaita (AVL 34 §)
- Merkittävä osa psykologien tarjoamista palveluista on alvittomia . Tällaisia ovat mm:
 - psykoterapia, potilastyön työnohjaus, psykologin tutkimukset ja hoito
 - ja ylipäätään kaikki palvelut, joita annetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi, palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi
- Arvonlisäverollisia palveluja ovat puolestaan:
 - luennointi ja koulutuspalvelut, valmennukset, ilmapiirikyselyt, työyhteisöselvitykset, coaching, erilaiset elämäntapamuutosten ohjaukset

Yrittäjä ja ALV

- Jos toiminta on vähäistä (arvonlisäverollisen toiminnan liikevaihto ei ylitä 10 000 euroa tilikaudessa), ei tarvitse ilmoittautua ALV-velvolliseksi eikä maksaa ALV:ää
- Alle 30 000 euron liikevaihdolla voi myös saada huojausta
- www.vero.fi

Yrittäjän verotus

- Yrittäjä ilmoittautuu **ennakkoperintärekisteriin**
- Yrittäjä saa tulot bruttona käteen, ja maksaa niistä verot vuoden mittaan arvioidun mukaisesti
- Yrittäjä voi vähentää tulonhankkimiskuluja kuten palkansaajakin
- Vähennyskelpoisia yrittäjätoiminnan menoja ovat mm. materiaali-, tarvike ja laitekustannukset, toimitilan vuokra- ja kalustemenot, täydennyskoulutus-, työnohjaus- ja psykoterapiakulut, YEL-maksut, matkakulut ym. tulonhankkimiskulut
 - Huom! Uuteen tutkintoon johtavia koulutusmenoja (psykoterapiakoulutus) ei voi suoraan vähentää

Yrittäjän ansiot

Liiton kyselyt nettisivuilla:

<https://www.psyli.fi/neuvoja-ja-ohjeita/yrittajyys/yrittajien-ansiot-ja-tyotilanne-vuonna-2019/>

<https://www.psyli.fi/neuvoja-ja-ohjeita/yrittajyys/yksityisten-psykologipalvelujen-hinnat-2020/>

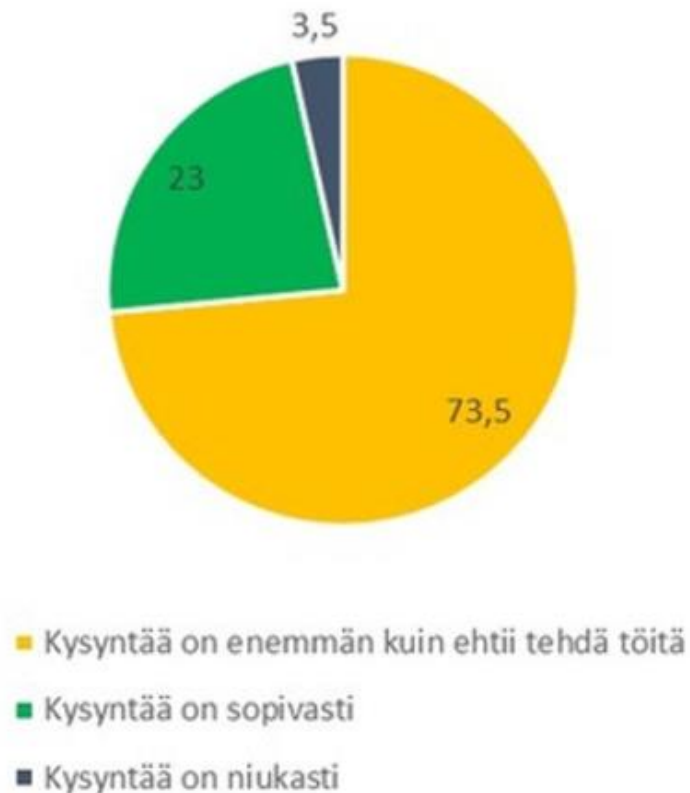
Yrittäjän ansiot – Liiton kysely 2019

- Päätoimisen, kokoaikaisen yrittäjän keskiansio oli **6799 euroa/kk** (mediaani 6250 euroa/kk, vaihteluväli 2800 – 15000 euroa)
 - Huom! n.10kk tulojen katettava koko vuosi, sen vuoksi kk-ansiot suuremmat
- Sivutoimisen, osa-aikaisen yrittäjän yritystulo oli keskimäärin **1636 euroa/kk**
- Vrt. palkansaajat:
 - Yksityinen sektori 4863€/kk
 - Valtio 4092€/kk
 - Kunta 3894€/kk

Yrittäjän työtilanne – Liiton kysely 2019

- 73,5%:lla kysyntää oli enemmän kuin ehtii tehdä töitä
- Palvelujen kysyntä oli useimmilla lisääntynyt vuoden aikana (58%) tai pysynyt ennallaan (41%)
- Yrittäjällä vapaus valita asiakkaansa ja työaikansa

Yrittäjät ja korona – Liiton kysely kevät 2020

- Työt jatkuivat suurimmalla osalla, mutta vähentyivät joiltain osin lähes puolella
- Etäyhteydellä työskentelyyn siirryttiin vauhdilla varsinkin Kelan kuntoutuksessa
- Yrittäjät olleet uudesta tilanteesta kuormittuneita, myös taloudellisesti, joutuessaan hankkimaan välineet ja laitteet etäyhteystyöskentelyyn
- Psykologi-yrittäjiä korona-tilanne kuritti ehkä vähemmän kuin keskimäärin muita
- Jotkut olivat jopa helpottuneita työkuorman vähenemisestä
- Uusi haaste: Vastaamo-case ja tietoturva-asiat

Kiitos!

Katja Vähäkangas, Järjestökoordinaattori

Suomen Psykologiliitto ry
www.psyli.fi
[@psykologiliitto](https://www.instagram.com/psykologiliitto)